

Europejskie Dni Dziedzictwa
8 - 24.09.2017

Krajobraz dziedzictwa - dziedzictwo krajobrazu

INFORMATOR

województwo
świętokrzyskie

Narodowy Instytut Dziedzictwa
Oddział Terenowy w Opolu
45-023 Opole, ul. Krawiecka 13, tel. 504162824
e-mail: jbanik@nid.pl
www.nid.pl
www.edd.nid.pl

współpraca:

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki
25-502 Kielce, ul. Paderewskiego 34A, tel. 41 3416211
e-mail: wieslawa.jagodzka-hadamik@sejmik.kielce.pl

Opracowanie: Joanna Banik, Wiesława Jagodzka-Hadamik
Fotografie: Organizatorzy, Wiesława Jagodzka-Hadamik
Na okładce: Wielki Piec – Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum”
im. Jana Pazdura w Starachowicach, fot. z archiwum Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Świętokrzyskiego
Projekt okładki: Grażyna Kasprzak
Opracowanie graficzne, skład, łamanie: Grażyna Kasprzak

Patronat honorowy:
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Minister Środowiska
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
Świętokrzyska Izba Adwokacka - Okręgowa Rada Adwokacka w Kielcach

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

ISBN: 978-83-63260-77-4

Publikacja sfinansowana ze środków Narodowego Instytutu Dziedzictwa
Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach!

Szanowni Państwo,

przed nami 25. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”.

Podczas wrzeźniowego święta zabytków zwrócimy szczególną uwagę na piękno i malowniczość polskich krajobrazów – dużych miast, mniejszych miejscowości i wsi. Będziemy odkrywać krajobraz będący zapisem historii i tradycji kolejnych pokoleń, etapów rozwoju gospodarki, technologii i nauki, a także wrażliwości estetycznej oraz sztuki. Wyraźnie podkreślimy konieczność jego ochrony i potrzebę kształtowania w taki sposób, aby stał się świadectwem szacunku współczesnego pokolenia dla przeszłości i przyszłości, patriotyzmu małych i wielkich ojczyzn.

Wartości historyczne, artystyczne i estetyczne zabytków, będących elementem krajobrazu kulturowego, budują poczucie identyfikacji oraz dumy z miejsca zamieszkania wśród społeczności lokalnych.

Wielość form krajobrazu, różna skala jego percepcji, zróżnicowana intensywność i dynamika jego przekształceń umożliwiają wielopłaszczyznowe odczytywanie bogatych treści zakodowanych w otaczającym nas krajobrazie. Różnorodne działania przygotowane w ramach tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa są tego potwierdzeniem. Mam nadzieję, że wspólne, radosne świętowanie zasieje ziarno refleksji i odpowiedzialności.

Wszyscy jesteśmy częścią krajobrazu, każdy z nas ma wpływ na jego kształt i to od nas zależy, jak będzie wyglądał. Krajobraz to nasza przestrzeń pracy, nauki oraz odpoczynku. Uczmy się go, chrońmy i harmonijnie kształtujmy, bo jest to nasz wspólny obowiązek.

Wszystkim organizatorom serdecznie dziękuję, a Państwu życzę niezapomnianych wrażeń!

Dr hab. Magdalena Gawin
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Generalny Konserwator Zabytków

*Szanowni Państwo,
rozpoczynające się Europejskie Dni Dziedzictwa to wydarzenie niezwykle. Dotyka ono tak ważnej i żywotnej sprawy jak wspólne korzenie europejskiej cywilizacji, wskazując nie tylko na duchową i materialną spuściznę pokoleń, ale także na odwieczne współistnienie człowieka z przyrodą.*

Tegoroczne dni, odbywające się pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa - dziedzictwo krajobrazu” kierują naszą uwagę ku ścisłej zależności pomiędzy dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym. A przyrodnicze dziedzictwo Polski to unikat w skali europejskiej. To tutaj bowiem przywróciliśmy Europie zagrożony wyginięciem gatunek – żubra, będący dzisiaj symbolem polskiej działalności w zakresie ochrony przyrody. Tutaj też, dzięki pracy pokoleń przyrodników i leśników zachowaliśmy bogactwo gatunkowe naszych wspólnych lasów. I tutaj podziwiamy krajobraz pól uprawnych, układających się w szachownicę przedzieloną wiekowymi miedzami, tak istotnymi dla różnorodności biologicznej.

Potrafiemy dziś mądrze zarządzać zasobami i rozsądnie z nich korzystać kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu zachowujemy i przekazujemy ten skarb, jakim jest krajobraz ziemi ojczystej, przyszłym pokoleniom.

Życzę, aby uczestnictwo w wydarzeniach zorganizowanych w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa dostarczyło Państwu niezwykłych wrażeń, stało się radosnym, wspólnym świętowaniem i skłoniło do refleksji nad miejscem człowieka w przyrodzie i jego roli w kształtowaniu krajobrazu.

*Andrzej Konieczny
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Środowiska*

„Tam żywopłoty akacji stoją po bokach i otwierają się prześliczne panoramy na okoliczne lasy i góry. Kępy drzew i sine tło niebieskich lasów, dalekie wsie, wzgórze owiewa niebieski mrok, wychylające się z załomów gór ruiny zamku w Chęcinach - uroczą wspaniałą ziemią...”

Stefan Żeromski „Dzienniki”

*Szanowni Państwo,
krajobraz od wieków jest natchnieniem twórców, piewców urody ukochanych rodzinnych stron, Małych Ojczyzn. O urokach Gór Świętokrzyskich pisał m.in. Stefan Żeromski w „Dziennikach”, „Popiołach” czy „Puszczy Jodłowej”.*

Czym zachwycił artystę nasz region?

Bogactwem Gór Świętokrzyskich były niegdyś bujne puszcze jodłowe i bukowe, porastające cały ten obszar, z których dziś możemy podziwiać jedynie fragmenty chronione przez Świętokrzyski Park Narodowy. Znajdują się tu okazałe pomniki przyrody, gołoborza, strome stoki i głęboko wcięte doliny.

Ziemia Świętokrzyska kryje wiele malowniczo położonych obiektów architektury, będących świadkami dziejów regionu: ruiny zamków, dworki szlacheckie, dawne budownictwo wiejskie oraz obiekty sakralne, przydrożne kapliczki i krzyże. Na szlakach turystycznych, w miastach, uroczych małych miasteczkach i wsiach spotkać można obiekty upamiętniające wydarzenia ważne dla kultury i historii narodu polskiego, miejsca chwały, zwycięstw i klęsk bitewnych. Na widnokręgu świętokrzyskiego dziedzictwa kulturowego widnieją także liczne zabytki przemysłowe Zagłębia Staropolskiego o wielowiekowych tradycjach.

Zapraszamy Państwa na Ziemię Świętokrzyską podczas Europejskich Dni Dziedzictwa, by lepiej poznać jej krajobraz kulturowy. Zobaczyć, jak pięknie w naturalne środowisko wkomponowane zostały zabytki, dzieło człowieka. I zapamiętać tę „uroczą wspaniałą ziemię”, którą tak upodobał sobie pisarz.

*Adam Jarubas
Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego*

*Arkadiusz Bąk
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego*

Świętokrzyskie
zaprasza

www.edd.nid.pl

województwo świętokrzyskie

9.09.2017

W sobotę **9 września** o godz. **15.00 Muzeum Dawnej Wsi „Domek Tkaczki”** zaprasza na dni otwarte. W programie m.in.: prezentacja dawnych przedmiotów codziennego użytku, niezbędnych w wiejskiej izbie do przygotowywania posiłków, warsztaty i pokazy oraz zwiedzanie stałej wystawy **Jak to ze Inem**.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

„Domek Tkaczki” to prywatne muzeum tkactwa, które organizuje warsztaty tkackie dla dzieci i dorosłych, a także gromadzi i udostępnia eksponaty związane z tkactwem i obróbką włókna oraz dawnym gospodarstwem. Organizuje imprezy cykliczne w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa i Dnia Tkaczki.

Organizator:

Muzeum Dawnej Wsi „Domek Tkaczki”

26-120 Bliżyn, ul. Zafabryczna 35, tel. 604 750 288

e-mail: domektkaczki@gmail.com, www.domektkaczki.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września** w godz. **10.00-15.00** zapraszamy do bezpłatnego zwiedzania **Zagrody Czernikiewiczów w Bodzentynie**.

Zagroda ta jest jedyną tak kompleksowo zachowaną zagrodą, która stanowi znakomity przykład architektury małych miasteczek o charakterze rolniczym, licznie występujących niegdyś na Kielecczyźnie. Na ekspozycji odtworzono wnętrza zamieszkałe przez średniozamożną, wielopokoleniową rodzinę małopolskiego rolnika. W skład zagrody wchodzi: budynek mieszkalny, budynki gospodarcze oraz wozownia, które wraz z zamykającym podwórze drewnianym ogrodzeniem tworzą zwarty zespół w kształcie czworoboku. Ściany wszystkich budynków zostały zbudowane z drewna jodłowego, a dachy pokryto

gontem. Najstarsze elementy zagrody tj.: część domu mieszkalnego oraz budynki gospodarcze, wozowni i ogrodzenie pochodzą z 1809 r. Pozostałe trzy izby mieszkalne zostały dobudowane do domu w roku 1870 i 1920.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Zagroda Czernikiewiczów

26-010 Bodzentyn, ul. 3 Maja 13

Muzeum Wsi Kieleckiej

25-025 Kielce, ul. Jana Pawła II 6,

e-mail: poczta@mwk.com.pl, www.mwk.com.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września** w godz. **9.00-17.00** zapraszamy do udziału w wydarzeniu edukacyjnym pod hasłem **Europejskie Dni Dziedzictwa -Sztetl zaprasza.**

• **godz. 15.00** – spotkanie z Mają Wolny – pisarką pochodzącą z Kielc, autorką m.in. powieści „Czarne liście”

• **godz. 16.00** – otwarcie wystawy z Instytutu Judaistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ośrodek Edukacyjno-Muzealny Świątokrzyski Sztetl w Chmielniku to wyjątkowe nowoczesne muzeum w dawnej synagodze, przypominające o tym, jak przez kilkaset lat Żydzi i Polacy żyli obok siebie w małych miasteczkach, na prowincji – właśnie w sztetlach.

Obiekt, powstały w efekcie realizacji projektu Nizio Design International z Warszawy jest adresowany do wszystkich zainteresowanych kulturą i tradycją żydowską na Kielecczyźnie.

Multimedialne atrakcje wystawy w synagodze, jedyna na świecie szklana bima – miejsce, gdzie dawniej odczytywano Torę (obecnie przeznaczone do ekskluzywnych prezentacji

i minikoncertów), a także cykl imprez z zakresu kultury i historii Żydów w dawnym województwie kieleckim – to oferta dla turystów przyjeżdżających do Chmielnika.

Wyjątkowość obiektu wynika także z pionierskich działań w regionie – chodzi o skupienie wiedzy o sztetlach, dawnych miasteczkach żydowskich Kielecczyzny – w jednym miejscu właśnie w Chmielniku. Turysta znajdzie tutaj wiedzę o co najmniej stu miejscowościach dawnego województwa kieleckiego, zamieszkałych przez Żydów.

Organizator:

Ośrodek Edukacyjno-Muzealny Świątokrzyski Sztetl im. Majera Małego

26-020 Chmielnik, ul. Wspólna 14, tel. 791 041 667, 734 158 969

e-mail: kontakt@swietokrzyskiszetl.pl, www.swietokrzyskiszetl.pl

9-10.09.2017

Sobota 9 września

godz. 15.00 – otwarcie wystawy **Wehikuł czasu**, która obejmuje ekspozycje stałe oraz prezentacje czasowe:

• **Od ziarna do ziarna** – wystawa połączona z pokazem obróbki zboża i ziarna

• **Życie społeczne w dawnej wsi** – zwyczaje i tradycje

• **Wiara, obrzędy, kult pod strzechą** – wystawa sakralnej sztuki ludowej.

Ponadto w programie dodatkowo prezentacja poezji regionalnej **J. Banajskiego** oraz prelekcje tematyczne – **Historia kowalstwa w gminie Zawichost, Koń i człowiek – razem przez wieki**. Organizator przewiduje także atrakcje dla dzieci (konkursy i zawody), ognisko integracyjne oraz zabawę taneczną. Regionalne dania i słodkości umilą gościom pobyt w Parku Etnograficznym „Pod Kogutem”.

Niedziela 10 września

godz. 10.00-16.00 – zapraszamy wszystkich zainteresowanych, którzy chcą w spokoju i cieniu rozkoszować się wiejskim krajobrazem.

Jadła i kawy nie zabraknie!

Park Etnograficzny „Pod Kogutem” znajduje się w starym sadzie jabłoniowym we wsi Dąbie w gminie Zawichost. Obiekt powstał przez kilka lat i nadal się rozwija. Można tu obejrzeć kuźnię z 1907 r., drewniane i żelazne maszyny rolnicze, sprzęty i narzędzia codziennego użytku, rekonstrukcję izby chłopskiej, zabytkową pasiekę, wystawę starych fotografii z życia mieszkańców okolicznych wsi, koński świat – części koni uprząży, kolekcję studni oraz stałą wystawę: **Wieś w malarstwie**.

Organizator:

Park Etnograficzny „Pod Kogutem”

27-630 Zawichost, Dąbie 21

Fundacja Wspierania Inicjatyw Społeczno-Edukacyjnych, Kultury oraz Ochrony Dziedzictwa Narodowego „Dla Pokoleń”

20-882 Lublin, ul. Organowa 1/63, tel. 603 222 163

e-mail: dlapokolen@gmail.com, www.dlapokolen.org.pl

17.09.2017

W niedzielę **17 września** w godz. **9.00-18.00** serdecznie zapraszamy na **Dni otwarte w Osadzie Średniowiecznej** w Hucie Szklanej. Zapraszamy m.in. do udziału w warsztatach prezentujących codzienne życie i obyczajowość średniowiecznych rzemieślników z Gór Świętokrzyskich:

- godz. **12.00-13.00** – warsztaty garncarskie
- godz. **14.00-15.00** – warsztaty kaligrafii
- godz. **16.00-17.00** – warsztaty tkackie
- godz. **9.00-18.00** – zwiedzanie osady.

Gdy tylko przekroczymy bramę Osady pocujemy się, jakby wehikuł czasu przeniósł nas w odległą przeszłość. Wioska została wybudowana na działce o powierzchni ok. 1,63 ha. W Osadzie zlokalizowane są drewniane chatki z XII/XIV w., w których w interaktywny sposób ukazują życie Słowian i ich pracę.

Na każdym stanowisku można zapoznać się z innym rzemiosłem i wcielić się w rolę

słowiańskiego rzemieślnika tj. garncarza, tkacza, kowala czy rymarza.

Ponadto wioska stanowi bazę infrastrukturalną dla gier terenowych pn. **Kraina Legend Świętokrzyskich** odwołujących się do lokalnych legend, w szczególności pokazujących proces przyjęcia chrześcijaństwa przez Słowian, ukazujących słowiańską mitologię i ich pozostałości w obecnych zwyczajach. Gry terenowe stanowią innowacyjny produkt zapewniający edukację przez zabawę. Oferta Wioski stanowi uzupełnienie funkcji edukacyjnej Zespołu Klasztornej na Świętym Krzyżu o atrakcyjne w formie przedstawienie początków chrześcijaństwa w regionie świętokrzyskim.

Wstęp wolny.

Udział grup w warsztatach wymaga wcześniejszej rezerwacji (grupy liczące maksymalnie 25 osób) pod numerem tel. 41 2608151.

Organizatorzy:
Osada Średniowieczna w Hucie Szklanej
26-004 Bieliny, Huta Szklana 37
Centrum Tradycji, Turystyki
i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach

26-004 Bieliny, ul. Partyzantów 3
tel. 41 260 8151
e-mail: k.witowska@bieliny.pl
www.bieliny.pl
www.osadasredniowieczna.eu

8 i 15.09.2017

Piątek, 8 września

O godz. **11.00** zapraszamy do siedziby PBW w Jędrzejowie na wydarzenie edukacyjne pod hasłem **Naprzeciw wyszło nam morze – szerokie, bezdrożne i nieme – morskie krajobrazy Józefa Korzeniowskiego**. W programie lekcja biblioteczna, warsztaty i zwiedzanie okolicznościowej wystawy.

Piątek, 15 września

O godz. **11.00** zapraszamy na lekcję biblioteczną połączoną z wystawą pod hasłem **Płyńcie Wisła płynięcie po polskiej krainie – dzieje rzeki Wisły**.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Jędrzejowie

28-300 Jędrzejów, ul. 11 Listopada 37, tel. 41 386 3735
e-mail: jędrzejow@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

15.09.2017

**Kazimierza Wielka
-wczoraj i dziś**

W piątek **15 września** Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Kazimierzy Wielkiej, zaprasza na wystawę zdjęć prezentującą kazimierskie zabytki połączoną z wykładami regionalistów: pisarza i fotografa.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
**Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach
– Filia w Kazimierzy Wielkiej**

28-500 Kazimierza Wielka, ul. Partyzantów 29, tel. 41 3521731
e-mail: kazimierza@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września** w godz. **10.00-15.00** zapraszamy na **Dni Otwarte Dworku**

Łaszczyków w Kielcach.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Dworek Laszczyków to jeden z najcenniejszych zabytków Kielc. Obecna siedziba Muzeum Wsi Kieleckiej stoi na południowym stoku Wzgórza Zamkowego przy ul. Jana Pawła II 6. Jest to jeden z ostatnich drewnianych budynków tego typu w mieście, a jego historia sięga ponad 200 lat. Budynek wybudowany został z drewna modrzewiowego na kamienno-ceglanej podmurówce, przykryty czterospadowym dachem pokrytym pojedynczym gontem. Ganek prowadzi do sieni. Przed gankiem znajdowała się kiedyś studnia, jednak zrezygnowano z niej, kiedy doprowadzono do budynku wodę. Ogrodzenie z drewna, osadzone na podmurówce, wieńczy dwuspadowy daszek z gontu. W środku

budynku były cztery pokoje. Jak przystało na prawdziwe gospodarstwo, obok budynku mieszkalnego były kiedyś zabudowania gospodarcze (kamienne lamusy) i owocowy ogród. W części południowo-wschodniej znajdowała się oficyna mieszkalna o podobnych gabarytach, a po stronie zachodniej mieścił się chlewik oraz dwie kloaki i drwalnia. W północno-wschodnim narożniku stały wozownia, stajenka i komórka. Do dnia dzisiejszego na terenie posesji zachował się tylko budynek dworku.

Budowniczym obiektem był **Jakub Jaworski**, ostatni starosta biskupi, który zgodnie z zawartą 7 marca 1788 r. umową z dziekanem Kolegiaty Kieleckiej – ks. Jerzym Dobrzańskim, wydzierżawił teren i wznosił dworek wraz z budynkami gospodarczymi. Do lat 70. XX w. znajdował się on w rękach prywatnych, a następnie mieściła się w nim siedziba ZOZ-u. W 1988 r. został przekazany Muzeum Wsi Kieleckiej na cele administracyjne i wystawiennicze. Obecny wygląd budynku jest wynikiem remontów i przebudów prowadzonych w XIX, XX oraz XXI wieku.

Organizator:
Dworek Laszczyków - Muzeum Wsi Kieleckiej
25-025 Kielce, ul. Jana Pawła II 6
e-mail: poczt@mwk.com.pl, www.mwk.com.pl

12.09.2017

W dniach **12 września-14 października** zapraszamy do obejrzenia wyeksponowanej na Rynku w Kielcach wystawy plenerowej pt. **Znane i nieznane Ziemi Kieleckiej** towarzyszącej VII Powszechnemu Zjazdowi Archiwistów Polskich w Kielcach. Wernisaż wystawy odbędzie się we wtorek **12 września 2017 r.** na kieleckim Rynku.

Wystawa – organizowana we współpracy z Muzeum Historii Kielc – ma zaprezentować zwiedzającym ją kielczanom, jak i liczny uczestnikom VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, zarówno znane, jak i te, być może, nieznane szerokim kręgom społeczeństwa regionu i kraju, a może nawet świata „perełki” Ziemi Kieleckiej. Perełkami tymi w zamyśle twórców wystawy byłyby między innymi: produkty spożywcze wytwarzane w zakładach PSS Społem w Kielcach, woda zdrojowa z ujęć znajdujących się w strefie ochrony uzdrowiskowej jednego z najpopularniejszych uzdrowisk – Buska Zdroju. Organizatorzy wystawy pragną też zwrócić uwagę zwiedzających na inne charakterystyczne dla tutejszego regionu produkty takie

jak np.: ozdobne wyroby Zakładów Porcelany w Ćmielowie, elementy wyposażenia wojskowego jak szable i helmy produkowane przez Kielecką Hutę Ludwików, późniejszą Fabrykę Samochodów Specjalizowanych Polmo SHL im. Stanisława Staszica w Kielcach - producenta motocykli SHL i pralek wirnikowych Frania oraz projekty obuwia ze Skarżyskich Zakładów Przemysłu Skórzanego FOSKO w Skarżysku-Kamiennej czy uczestniczące nawet w rajdach Paryż-Dakar samochody produkowane w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Starachowicach.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Archiwum Państwowe w Kielcach
25-045 Kielce, ul. J. Kusocińskiego 57
tel. 41 2605311, 41 26053107
kancelaria@kielce.ap.gov.pl, www.kielce.ap.gov.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września** w godz. **10.00-14.00** zapraszamy na interaktywny spacer po wnętrzach naszego teatru pod hasłem **Spacerownik Teatralny**. Bezpлатnie oprowadzimy po miejscach związanych z wydarzeniami historycznymi i współczesnymi. Na trasie, w poszczególnych przestrzeniach, usłyszycie Państwo nagrania opowiadające o wydarzeniach związanych z realizacjami przedstawień (fakty, anegdoty, osobiste wspomnienia, fragmenty dzieł scenicznych i literackich).

Wrażenia gwarantowane!

Teatr im. S. Żeromskiego w Kielcach istnieje od 138 lat. Pracowało tutaj wielu znakomitych artystów, z którymi związane jest wiele ciekawych i wartych przypomnienia opowieści. Na deskach kieleckiej sceny – zwanej wtedy teatrem Ludwika – odczytano deklarację niepodległości. Występowali tutaj m.in.: Juliusz Osterwa, Wiesław Gołas, Gustaw Holoubek, Irena Jun i Zygmunt Malanowicz. W teatrze pracowali również znakomici scenografowie Karol Frycz i Józef Szajna.

Obecnie pracują tutaj uznani artyści teatru

a tutejszy zespół występuje na wielu prestiżowych festiwalach w Polsce i za granicą.

Organizator:

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32, tel. 506 111 294

e-mail: koordynator@teatr-zeromskiego.com.pl, www.teatr-zeromskiego.com.pl

9.09.2017

W sobotę **9 września** od godz. **14.00** zapraszamy do **Muzeum Dialogu Kultur** przy ul. Rynek 3, oddziału Muzeum Narodowego w Kielcach, na wydarzenie pod nazwą **Pradzieje i wczesne średniowiecze Ponidzia i Wiślicy**. W programie m.in.:

godz. **14.00-16.00**

- warsztaty, w trakcie których uczestnicy, wcielając się w rolę archeologa, wezmą udział w wykopaliskach. Poznają profesjonalne narzędzia i przybory, które każdy archeolog musi przygotować przed przystąpieniem do

pracy. Po odkryciu, zbadaniu i sporządzeniu dokumentacji „obiektów” goście warsztatów zostaną zaproszeni na chwilę wytchnienia, podczas której poznają dietę, jaką mieszkańcy naszych ziem stosowali w pradziejach.

godz. **16.00**

- wernisaż wystawy **Pradzieje i wczesne średniowiecze Ponidzia i Wiślicy**. Prezentowane w nowoczesnej i interaktywnej przestrzeni wystawienniczej zabytki, wybrane z bogatych zbiorów Muzeum Archeologicznego w Wiślicy, oddziału Muzeum Narodowego w Kielcach oraz Działu Archeologii Muzeum Narodowego w Kielcach, pochodzą zarówno z osad, jak i cmentarzysk. Naczynia gliniane, narzędzia, broń i ozdoby obrazują bogate dzieje osadnictwa Wiślicy i Ponidzia od epoki kamienia po wczesne średniowiecze. Są one źródłem wiedzy o dawnych kulturach i ludach, które zamieszkiwały te tereny, przybliżają dawne sposoby gospodarowania, obrządek pogrzebowy, wierzenia i wytwórczość. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy.

Organizator:

Muzeum Narodowe w Kielcach

25-010 Kielce, pl. Zamkowy 1, tel. 41 3446764, fax 41 3448261

e-mail: poczta@mnki.pl, www.mnki.pl

Niedziela 10 września

W niedzielę **10 września** w godz. **10.00-16.00** zapraszamy do Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach na plener fotograficzny zatytułowany **WDK – pocztówka z przeszłości**. Zadaniem uczestników pleneru będzie uchwycenie w obiektywie 80-letniego gmachu Wojewódzkiego Domu Kultury z zewnątrz, na tle zmieniającego się krajobrazu miasta.

Najlepsze fotografie zrobione przez uczestników zaprezentowane będą podczas wystawy poplenerowej w holu dolnym WDK.

Niedziela 17 września

W niedzielę **17 września** o godz. **17.00** zapraszamy na wernisaż wystawy poplenerowej **WDK – pocztówka z przeszłości**. Ekspozycja prezentowana będzie w holu dolnym WDK. Wyeksponowane zostaną powiększone fotografie 80-letniego gmachu Wojewódzkiego Domu Kultury z zewnątrz, na tle zmieniającego się krajobrazu miasta, wykonane przez uczestników pleneru fotograficznego.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Wojewódzki Dom Kultury im. Józefa Piłsudskiego to architektoniczny skarb i zabytek,

10 i 17.09.2017

który został oddany do użytku mieszkańcom Kielc w 1935 roku dzięki staraniom Stowarzyszenia Dom Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Kielcach.

Projekt gmachu zamówiono u architekta **Edgara Aleksandra Norwertha** (1884-1950), wybitnego architekta, urbanisty i teoretyka architektury epoki modernizmu, profesora Politechniki Warszawskiej, autora projektu Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego na Bielanych w Warszawie. Norweth zaproponował kielczanom projekt wyjątkowy – Dom WF i PW ma monumentalną modernistyczną bryłę. Projekt zrealizowano za olbrzymią jak na tamte czasy sumę – oficjalnie mówiono o ponad 3 milionach złotych. Powszechnie wymieniano jednak znacznie wyższe kwoty, aż do 9 milionów złotych.

W 1935 r. oddano do użytku salę gimnastyczną, w 1936 r. – salę lustrzaną, a w 1937 r. – kino. Dodatkową atrakcją WDK były ciepłarnia, wieża spadochronowa i korty tenisowe. Obiekt był wyposażony w unikatowy system wentylacyjny, który można uznać za pierwszą klimatyzację w Polsce. W 1938 r., na skwerze przed WDKiem odsłonięto pomnik Czynu Legionowego. Rzeźbiarz-legionista profesor **Jan Raszka** nie zdążył wykonać odlewu w brązie i na marmurowym cokole stanął tylko patynowany model gipsowy. W 1939 r. pomnik zniszczyli Niemcy. Odtworzono go na podstawie projektu i został odsłonięty w 1991 roku.

15.09.2017

W piątek **15 września** o godz. **11.00** serdecznie zapraszamy na wydarzenie edukacyjne pod hasłem **Prawda czasu – prawdą obrazu. Człowiek twórcą czy niszczycielem krajobrazu?** W programie m.in.: prelekcja, zwiedzanie okolicznościowej wystawy i prezentacja okolicznościowej publikacji.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach
25-025 Kielce, ul. Jana Pawła II 5
tel./fax 41 3442861
e-mail: biblioteka@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

14.09.2017

W czwartek **14 września** o godz. **12.00** serdecznie zapraszamy na wernisaż wystawy fotografii zanikającego już krajobrazu świętokrzyskiego pt. **Krajobraz w obiektywie kieleckich mistrzów**, na której będą

biblioteki (hol) do 14 listopada 2017 roku.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Uwaga! Prosimy o wcześniejsze zgłaszanie zorganizowanych grup!

WOJEWÓDZKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
IM. WITOLDA
GOMBROWICZA
W KIELCACH

Organizator:
Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza w Kielcach
25-754 Kielce, ul. ks. P. Ściegiennego 13
tel. 41 3447074, 41 3615351, fax 41 3445921
e-mail: sekretariat@wbp-kielce.one.pl, www.wbp-kielce.one.pl

Organizator:

Wojewódzki Dom Kultury im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach

25-033 Kielce, ul. ks. P. Ściegiennego 2, tel. 41 3655101, 41 3655141 fax. 41 3618381

e-mail: wdk@wdk-kielce.pl, www.wdk-kielce.pl

9-10 i 16-17.09.2017

W ramach tegorocznych EDD, **9-10, 16-17 września** (soboty – godz. **11.00**, niedziele – godz. **15.00**) zapraszamy na wydarzenia edukacyjne pod hasłem **Krajobraz dziedzictwa na przykładzie XIX-wiecznej sztuki cmentarnej. 25 lat kwest i konserwacji**. W programie m.in.: prezentacja fotografii, wykład, spacer po cmentarzu i prezentacja najciekawszych pomników, ich wartości historycznych i artystycznych, a także wydawnictwa okolicznościowe.

Dzięki 25 lat kwest i konserwacji zachowanych i uratowanych przed zniszczeniem zostało ok. 400 pomników! Zbiórka chętnych przy Bramie Głównej Cmentarza.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Narodowego
 25-033 Kielce ul. ks. P. Ściegiennego 2
 tel. 500 492 940

9-10 i 16-17.09.2017

Rezerwat geologiczno-przyrodniczy „Kadzielnia” w Kielcach

Nazwę „Kadzielnia” wprowadzono od „kadziła, kadzenia”, co stało się podstawą daleko idących, niepotwierdzonych jak dotąd hipotez o istnieniu ośrodka pogańskiego kultu w miejscu obecnego rezerwatu. W XVII lub XVIII w. rozpoczęto na Kadzielni wydobywanie wapnia dewońskiego, a w 1770 r. poświadczona była budowa wapiennika, podjęta z inicjatywy biskupa krakowskiego **Kajetana Sołtyka**. Eksploatację wapnia ostatecznie zamknięto w 1962 roku. Wtedy też powstał w centralnej części kamieniołomu ścisły rezerwat przyrody nieożywionej, obejmujący wapienny ostaniec zwany **Skalką Geologów**.

Pozostałą część zagospodarowano jako teren rekreacyjno-wypoczynkowy i park krajobrazowy. W 1971 r. otwarto amfiteatr, który przebudowano i unowocześniono w 2010 roku. Zabezpieczono też i udostępniono dla ruchu turystycznego kilka jaskiń

w głębi wschodniej ściany dawnego kamieniołomu; podziemną trasę otwarto ostatecznie w 2012 roku.

Kadzielnia jest jednym z kilku unikatowych kamieniołomów na terenie miasta.

Z pozostałych warto odwiedzić dawne kamieniołomy **Wietrzna** (gdzie znajduje się główna siedziba Geoparku Kielce, z unikatową ekspozycją geologiczno-przyrodniczą) oraz **Ślichowice**.

dr Czesław Hadamik

11.09.2017

W poniedziałek **11 września** w godz. **13.00-17.00** serdecznie zapraszamy do biura **Okręgowej Rady Adwokackiej** w Kielcach przy ul. św. Leonarda 1 lok. 30 na bezpłatne porady prawne dla właścicieli obiektów zabytkowych.

Organizator:

Okręgowa Rada Adwokacka w Kielcach
25-310 Kielce, ul. św. Leonarda 1 lok. 30
tel. 41 3431229, tel./fax.: 41 3441756, 502 263 620
e-mail: ora.kielce@adwokatura.pl, www.ora.kielce.pl

15.09.2017

Zespół pałacowo-parkowy został wybudowany przez kanclerza wielkiego koronnego **Jana Małachowskiego** w XVIII wieku. W XIX w. pewne zmiany w jego architekturze zostały poczynione przez rodzinę Tarnowskich, nowych właścicieli Końskich.

W skład zespołu wchodzi piękny i rozległy park, w którym znajdują się dwa skrzydła pałacowe oraz stylizowane budowle: oranżeria egipska, świątynia grecka, glorieta, altana ogrodowa, ogrodzenie z basztami i domkiem wnucząt, kapliczka.

Obecnie w budynkach znalazły swoją siedzibę władze miasta i gminy, dwie biblioteki oraz Centrum Informacji Turystycznej. W ramach EED przybliżymy losy i zmiany jakie zaszły w kompleksie pałacowo-parkowym w wyniku przemian historycznych, społecznych i kulturowych.

W piątek **15 września** o godz. **12.30** zapraszamy na prelekcję połączoną z pokazem multimedialnym pt. **Zespół pałacowo-parkowy w historii i krajoznacze miasta Końskie**.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Końskich
26-200 Końskie, ul. Zamkowa 5, tel. 41 3723464
e-mail: konskie@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

17.09.2017

W niedzielę **17 września** w godz. **15.00-18.00** zapraszamy do Zabytkowego Zakładu Hutniczego na cykl wydarzeń pod hasłem: **Kraina Cyklopów: kuźnie i wielkie piece**, promujących dawne świętokrzyskie tradycje metalurgiczne i hydroenergetyczne. W programie m.in.: wystawa fotograficzno-historyczna, plenerowa gra planszowa, pokazy dawnych urządzeń produkcyjnych i prezentacja interaktywnej internetowej mapy dziedzictwa przemysłowego powiatu koneckiego.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Ponad 200-letni Zabytkowy Zakład Hutniczy w Małenicy jest unikatowym w skali europejskiej zabytkiem techniki z zachowanym pełnym cyklem walcowania blachy i wytwarzania z nich narzędzi gospodarczych. Zabytkowy park maszynowy, stare technologie oraz kształt architektoniczny są niepowtarzalne i jedyne tego rodzaju w Europie. Obiekt leży na szlaku Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, który zaczyna się od zabytkowej huty i odlewni w Chlewickach, biegnie przez Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego w Nowej Słupi, zabytkową kuźnię wodną

w Starej Kuźnicy, Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi, a kończy na Zabytkowym Zakładzie Hutniczym w Małenicy.

Organizator:

Zabytkowy Zakład Hutniczy w Małenicy

26-242 Ruda Małeniecka, Małeniec 54, tel./fax 41 3731142
e-mail: maleniec@gmail.com, www.maleniec.powiat.konskie.pl

9-17.09.2017

Sobota 9 września

- godz. **14.00-15.00** – zwiedzanie zabytkowego kościoła w Piasku Wielkim – przewodnik z PIT Nowy Korczyn
- godz. **15.15-16.15** – zwiedzanie zabytkowego kościoła w Strożyskach
- godz. **17.00-19.00** – wycieczka do Strożysk i Piasku Wielkiego
- godz. **17.00-19.00** – spotkanie integracyjne w remizie OSP w Strożyskach, referaty: o Spytku z Melsztyna, Janie Pakosławic ze Strożysk i wykopaliskach sprzed 6 tys. lat w Strożyskach.

Niedziela 10 września

- godz. **12.00-13.00** – msza św. polowa na cmentarzu w Nowym Korczynie w intencji pomordowanych partyzantów w czasie II wojny światowej
- godz. **13.00-13.30** – informacja o męczeństwie Polaków w czasie II wojny światowej na terenie Gminy Nowy Korczyn, krótka część artystyczna.

Sobota 16 września

- godz. **16.00-19.00** – Piknik Historyczny na rynku w Nowym Korczynie:

- sesja popularnonaukowa o ważnych historycznych miejscowościach Gminy Nowy Korczyn i zmianach zachodzących w ich krajobrazie: Stary Korczyn, Nowy Korczyn, Grotniki Duże, Winiary Dolne, Czarkowy, Strożyska, Piasek Wielki i Ostrowce
- w przerwach pomiędzy referatami występy miejscowych artystów
- konkursy: wiedzy historycznej o regionie i wiedzy przyrodniczej o położeniu Gminy Nowy Korczyn. Konkursy nawiązywać będą do hasła przewodniego EDD. Imprezie towarzyszyć będą wystawy twórczości regionalnej i wywiady z miejscowymi artystami oraz mieszkańcami

- **godz. 19.00** – ognisko nad rzeką Nidą, przy przystani kajakowej, w Nowym Korczynie przy ul. Zamkowej. Kontemplacja nadnadmorskiego krajobrazu.

Niedziela 17 września

Zwiedzanie zabytkowych kościołów w Nowym Korczynie – przewodnik PIT Nowy Korczyn.

- godz. **14.00-15.00** – Rynek, Dom Długosza, synagoga
- godz. **15.15-16.00** – kościół pw. Św. Trójcy w Nowym Korczynie
- godz. **16.15-17.00** – kościół pw. św. Stanisława.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

**Gminny Ośrodek Kultury
w Nowym Korczynie**

28-136 Nowy Korczyn, ul. Tarnowska 5
tel./fax: 41 3771126
e-mail: gok_nkorczyn@interia.pl

**Towarzystwo Miłośników Ziemi Korczyńskiej
w Nowym Korczynie**

Organizatorzy:

Urząd Gminy Nowy Korczyn

28-136 Nowy Korczyn, ul. Krakowska 5
tel. 41 3771003, www.nowykorczyn.pl

Punkt Informacji Turystycznej

tel. 511 299 988
e-mail: turystyka@nowykorczyn.pl

15.09.2017

W piątek **15 września** o godz. **17.00** zapraszamy do Powiatowego Centrum Kultury, Turystyki i Rekreacji w Opatowie przy Placu Obrońców Pokoju 18 na prelekcję połączoną z prezentacją multimedialną pod hasłem **Lite-rackie krajobrazy Ziemi Opatowskiej**.

W prelekcji, wygłoszonej przez regionalistów: **Zbigniewa Zybałę**, pracownika Powiatowego Centrum Kultury, Turystyki i Rekreacji w Opatowie i **Marka Lisa**, pracownika Biblioteki

Pedagogicznej w Opatowie, zostanie przedstawiony Opatów i jego okolice w twórczości poetów, pisarzy, pamiętnikarzy, związanych bezpośrednio z ziemią opatowską lub przebywających tutaj na przestrzeni lat za sprawą wicherów historii. Wykłady połączone będą z wystawą fotografii przedstawiającą opatowskie krajobrazy.

Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Opatowie

27-500 Opatów, ul. Słowackiego 56, tel. 15 8683421

e-mail: opatow@pbw.kielce.pl, pbw.kielce.pl

Powiatowe Centrum Kultury, Turystyki i Rekreacji w Opatowie

tel. 797994743, e mail: pcktir@opatow.pl, www.pcktir.opatow.pl

9-10 i 16-17.09.2017

Ossolin, kaplica betlejska

Ossolin znany jest przede wszystkim z historycznej ruiny zamku, sięgającego XIV w., rozbudowanego w pierwszej połowie XVII stulecia w potężną późnorenansową rezydencję przez kanclerza koronnego **Jerzego Ossolińskiego**. Wieś ma jednak drugi godny uwagi obiekt zabytkowy, zbudowany nakładem tego samego fundatora; jest nim podziemna kaplica betlejska, założenie tyleż skromne, co niezwykle ciekawe i w skali kraju wyjątkowe. Wojewoda sandomierski i późniejszy kanclerz fundował je w 1640 r., zaś jego potomek, **Józef Salezy Ossoliński**, odnowił i przebudował w 1769 r., o których to faktach informuje inskrypcja widniejąca nad wejściem do przedsionka. Wtedy też stanęła po stronie zachodniej założenia kamienna figura MB. Kaplicę otaczają legendy, jakoby ziemię, z której usypano przykrywając ją kopiec Ossoliński sprowadził z Palestyny; wiadomo z pewnością, że garść ziemi została zamurowana w połowie XVII w. przez pielgrzymkę radomską, zaś kolejna symboliczna ilość – w 1996 r.

Oprócz tego otoczenie kaplicy jest jedynym miejscem w Polsce, gdzie tradycyjnie urządza się w noc Wigilii Bożego Narodzenia odpust Pasterki, który od jakiegoś czasu poprzedzony jest ogniskiem i inscenizacją Pokłonu Trzech

Króli. Te ciekawe zwyczaje współtworzą wyjątkową aurę, która otacza kaplicę Betlejską.

Zbudowana z łamanego piaskowca i cegły kaplica ma kształt wydłużonego „tunelu”, przekrytego sklepieniem kolebkowym, z dwoma skośnymi aneksami na krańcu wschodnim, z których aneks południowy ma dwudzielny otwór podparty tokańską kolumnką. Nawę oddziela od przedsionka prosta ścianka z drzwiami i okienkiem oraz małym marmurowym ławaterzem. Czołowa ściana przedsionka, zwieńczona trójkątnym płaskorzeźbionym frontonikiem, zbudowana z cegły, a po bokach z piaskowca, otwiera się na zewnątrz dużą arkadą obramioną piaskowcowym ciosem. Nad arkadą umieszczona jest marmurowa inskrypcja poświadczająca fundację w 1640 i przebudowę w 1769 roku. „Tunel” kaplicy przykryty jest stożkowatym kopcem ziemnym, zwieńczonym smukłą muirowaną latarnią z krzyżem. Sama kaplica podziemna poprzedzona jest od strony zach. dwoma pawilonami z piaskowcowych ciosów („domkami pustelników”), rozmieszczonymi symetrycznie po bokach alejki wiodącej do przedsionka. Na zach. krańcu tej alejki, na osi założenia, stoi na wysokim postumencie i stylizowanej kompozytywnej kolumnie kamienna figura MB z Dzieciątkiem. Całość otacza czworokątny kamienny mur.

16.09.2017

Myślą przewodnią tegorocznych Europejskich Dni Dziedzictwa w Ostrowcu Świętokrzyskim jest chęć dynamicznego włączenia się w obchody 420. rocznicy powstania miasta, które zostało założone w 1597 r. przez kasztelana wieluńskiego **Jakuba Gawrońskiego**. Organizatorzy zamierzają to uczcić poprzez przygotowanie i organizację trzech wydarzeń nawiązujących do tegorocznego jubileuszu.

W sobotę **16 września** o godz. **16.00** na ostrowieckim Rynku odbędzie się wernisaż plenerowej wystawy fotograficznej **Tamte lata, te dni**. Archiwalne i współczesne zdjęcia z XIX, XX i XXI wieku ukażą, jak Ostrowiec Świętokrzyski zmieniał się na przestrzeni ostatnich 150 lat. W tej scenarii nastąpi rozstrzygnięcie i ogłoszenie wyników Konkursu Rodzinnego **Manufaktura konturów, kaprysy zarysów**. Zwycięzcy wezmą udział w atrakcyjnej wycieczce krajoznawczej.

W sobotę **16 września** o godz. **16.00** organizatorzy zapraszają do udziału w plenerowej grze planszowej **Gra o grosz**. Zostanie ona rozegrana na ostrowieckim Rynku jako impreza

towarzysząca wernisażowi wystawy **Tamte lata, te dni**. Jej fabuła ma nawiązywać do najważniejszych wydarzeń, faktów i zabytków oraz najwybitniejszych postaci z 420-letnich dziejów Ostrowca Świętokrzyskiego. Każda poprawna odpowiedź bądź skuteczne wykonanie zadania będą nagradzane symbolicznym grosikiem (stąd tytuł gry). Zwycięzą uczestnicy, którzy w swoich sakiewkach w jak najkrótszym czasie zgromadzą jak najwięcej monet. Będą je mogli wymienić na atrakcyjne nagrody rzeczowe.

Wstęp wolny. Zapraszamy!

Poleca:
Fundacja „Dla Dziedzictwa”
e-mail: biuro@dladziedzictwa.org, www.dladziedzictwa.org

e-mail: informacja@ostrowiec.travel
www.ostrowiec.travel
www.mck.ostrowiec.pl

Organizator:
Miejskie Centrum Kultury
Punkt Informacji Turystycznej
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Siennieńska 54
tel. 609 222 800

9.09.2017

W sobotę **9 września** w godz. **10.00-14.00** w ODS „Malwa” os. Stawki 45 odbędzie się sesja popularnonaukowa pt. **Znaki pamięci – cmentarze ostrowieckie**.

Na program sesji złożą się:

- wykłady monograficzne uzupełnione o pokazy multimedialne:
 - » przedchrześcijańskie miejsca pochówków w rejonie Ostrowca Św.
 - » wartości historyczne i artystyczne ostrowieckich cmentarzy katolickich
 - » ostrowiecki kirkut
 - » kwatery wojenne i miejsca pamięci narodowej na ostrowieckich cmentarzach
- prezentacja multimedialna pt. **Wspomnienie o zmarłych. Zasługi dla Ostrowca, regionu, kraju spoczywający na ostrowieckich cmentarzach**
- spacer uczestników sesji po cmentarzu parafialnym przy ulicy Denkowskiwej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Cmentarze jako miejsca pochówku mają istotne znaczenie dla danej społeczności. Są ważnym elementem krajobrazu kulturowego i źródłem wiedzy o przeszłości. Przywołują i przechowują pamięć o minionych zdarzeniach i ludziach. To tu żyjący spotykają się ze zmarłymi. Ich charakter jest wyjątkowy, zarazem osobisty i powszechny, prywatny i dostępny dla wszystkich. Cmentarze są zawsze ściśle związane z miejscem, miejscowością, regionem, krajem i ich historią. Kształtowane w różnych epokach, w różnych rejonach, pod wpływem

różnych kultur i religii stanowią zawsze ważny, łatwo rozpoznawalny element krajobrazu, podkreślający odrębność i wyjątkowość miejsca.

Są przestrzenią traktowaną zarówno jako obiekt kultury materialnej jak i niematerialnej, jako składnik pamięci wyrytej w ludzkich sercach. To miejsca, które postrzegamy i odcytujemy w kategoriach wyznaniowych, kulturowych, społecznych i historycznych.

Sesja stawia sobie za cel:

- popularyzację wśród mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego zagadnień związanych z historią ostrowieckich cmentarzy, ich wartością historyczną i artystyczną
- uwrażliwienie na kwestie ochrony zabytków, w tym zabytków sepulkralnych
- utrwalenie w pamięci ostrowczan sylwetek znamienitych postaci spoczywających na ostrowieckich cmentarzach, w tym duchownych, nauczycieli, lekarzy, samorządowców, wysokich urzędników ostrowieckiej huty czy cukrowni, społeczników.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

17.09.2017

W niedzielę **17 września** od godz. **9.00** do **17.00 Europejskie Centrum Bajki** w Pacanowie zaprasza do zwiedzania:

- **Bajkowego Świata** – to unikalna ekspozycja, łącząca najnowsze zdobycze technik multimedialnych z tradycyjnymi eksponatami muzealnymi. To stworzona specjalnie z myślą o dzieciach wspólna podróż przez baśniowe krainy – pełna obrazów, dźwięków, barw, zaskoczeń. W tej przygodzie pośrednikami między światem bajki a rzeczywistością są przewodnicy: Dzwoneczek, Czerwony Kapturek lub Królewna Śnieżka
- **Małego teatru** – to kameralna scena lalkowa, prezentująca znane i lubiane baśnie w pięknych aranżacjach. Jej zaletą jest bliski kontakt widzów z lalkami i animatorami. Publiczność zgromadzona w małej, przytulnej salce, wczuwa się w oglądaną historię i przeżywa ją wraz z bohaterami

- **Krainy Soria Moria** interaktywna wystawa – opowieść oparta na fińskim systemie edukacji, nawiązuje do skandynawskich tradycji bajarskich, łącząc świat baśni, legend i podań krajów Północy (Norwegia, Szwecja, Dania, Finlandia, Islandia, ew. Estonia) z najnowocześniejszą technologią ekspozycyjną.

Tego dnia będzie można również obejrzeć wystawę z XI Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego **Wszystkie Dzieci Świata Pacanów 2017** oraz skorzystać z Questingu **Zaczarowany Ogród**. Questing **Zaczarowany ogród** jest specyficzną formą bezobsługowej gry terenowej. Polega na przejściu nieoznakowanym szlakiem turystycznym, który za pomocą rymów i licznych zagadek oprowadza Cię po wyjątkowym ogrodzie Centrum Bajki.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!
Rezerwacja miejsc obowiązkowa!

Organizator:

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział im. Mieczysława Radwana w Ostrowcu Świętokrzyskim
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, ODS „Malwa”, os. Stawki 45, tel. 505 444 874
e-mail: kraweusz@wp.pl, www.ostrowiec-radwan.pttk.pl

Organizator:
Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matolka
28-133 Pacanów, ul. Kornela Makuszyńskiego 1, tel. 41 37650788
e-mail: ecb@pacanow.eu, www.stolica-bajek.pl

16-17.09.2017

Sobota 16 września

W sobotę **16 września** zapraszamy do sali wykładowej Muzeum mieszczącego się w XV/XVII w. klasztorze paulinów na wykład pt. **Rola Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia w ochronie przyrody i dziedzictwa kulturowego**. Zasoby muzeum i ogródek dydaktyczno-przyrodniczy na wirydarzu, stanowią sam w sobie mikrokrajobraz.

Niedziela 17 września

W niedzielę **17 września** zapraszamy na wycieczkę wzdłuż Garbu Pińczowskiego wałem wójczańsko-pińczowskim do Góry Okręglica (na wysokości Skowronna d.). Zwiedzimy stare kamieniołomy, okopy z I wojny światowej, rezerwat Skowronno aż po starodawną Okręglicę. Trasa wiedzie nad Skowronnem i nad Kopernią, wsią w której w 1257 r. książę Bolesław Wstydlivy lokował Kraków, wzdłuż rzeki Nidy.

W programie również ognisko a przy nim czytanie najpiękniejszych relacji z Ponidzia spisanych przez **Adolfa Dygańskiego**.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

8.09.2017

W piątek **8 września** w godz. **11.00-15.00** zapraszamy do udziału w grze wielkoformatowej o tematyce historycznej pt. **Gramy z historią**, która ma na celu, przybliżenie poprzez zabawę dzieciom i młodzieży historii lokalnej. Gra terenowa wpisuje się również w obchody jubileuszu **450. Rocznicy lokacji Rakowa**.

Zbiórka uczestników na pl. Wolności w Rakowie o godz. 11.00.

Organizator:

Muzeum Regionalne w Pińczowie

28-400 Pińczów, ul. Piłsudskiego 2A, tel. 41 3572472

e-mail: mrpinczow@wp.pl, www.muzeumpinczow.pl

Organizator:

Gminne Towarzystwo Sportowe w Rakowie

26-035 Raków, ul. Łagowska 25, tel. 600 330 476

e-mail: sobiegrajka@poczta.onet.pl

W sobotę **16 września** o godz. **11.00** zapraszamy na bezpłatne oprowadzanie kuratorskie po wystawie – kustosz **Urszuli Sępień**.

W niedzielę **17 września** wstęp wolny w godzinach otwarcia muzeum od **13.30-16.30**.

Zapraszamy!

Ekspozycja w Domu Długosza, urządzona według zamysłu Karola Estreichera jun. unaczynia sens ideowy zbiorów. Z jednej strony jest odzwierciedleniem głównej funkcji muzeów diecezjalnych, jaką było zachowanie od utracenia pamiątek przeszłości narodowej i kościelnej. Dlatego nie wydzielono osobnych kategorii eksponatów, pokazano je swobodnie w różnych salach, eksponując emocjonalny stosunek do przedmiotów, które ofiarodawcy chcieli doraźnie ocalić przed zniszczeniem. Przypominała również, że działania ks. **Józefa Rokosznego** – twórcy muzeum, miały sens patriotyczno-dydaktyczny i manifestowały wielką romantyczną ideę „pokrzepiania serc” narodu znajdującego się pod zaborami, której intencją było uchronienie dzieł sztuki przed zniszczeniem.

Kolekcja w Domu Długosza powstała również w oparciu o prywatne zbiory ofiarowane przez ks. **Jana Wiśniewskiego**. Dzięki jego zbiorom, ilość zabytków w stosunku do stanu z seminarium duchownego znacznie się rozrosła.

Jest to również muzeum, które można

16-17.09.2017

określić jako intencyjne. Powstało w oparciu o prywatne zbiory kolekcjonera, którego indywidualnym zamysłem było upowszechnienie kolekcji następnym pokoleniom. I chociaż samo muzeum przechodziło różne modernizacje, to jednak kolejnym opiekunom zbiorów udało się utrzymać w zasadniczym kształcie charakter ekspozycji jaki nadał jej w 1937 r. Karol Estreicher jun.

Jan Błoński o muzeum w Domu Długosza napisał, że stanowi ono przykład muzeum muzealnego, które zachowało reguły powstania. Sama ekspozycja odzwierciedla metody pozyskiwania zbiorów, poprzez nawiązanie się do znalezisk, kolekcji i depozytów, które pozornie tylko gromadzono bez ładu i składu.

To właśnie jest wyróżnikiem sandomierskiego muzeum, a jego koncepcja i zawartość stanowi syntezę polskiego kolekcjonerstwa XIX wieku.

Organizator:

Muzeum Diecezjalne Dom Długosza w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Długosza 9, tel. 15 8332670, 601 981 247
e-mail: dom.dlugosza@gmail.com, www.domdlugosza.sandomierz.org

16-17.09.2017

Sobota-niedziela 16-17 września

Dziedziniec Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, ul. Zamkowa 12:

- godz. **10.00-17.00** – ekspozycja wystawy plenerowej pt. **Krajobrazy Ponidzia** połączonej z oprowadzaniem kuratorskim.

Wydarzenie będzie miało charakter wystawy planszowej, zewnętrznej pokazywanej na dziedzińcu zamku w Sandomierzu. Wystawa pt. **Krajobrazy Ponidzia** prezentuje zabytkowe, często nieznane fotografie z końca XIX i początku XX w. ze zbiorów Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości. Ilustracje te ukazują krajobraz Ponidzia z zabudową miast, miasteczek i wsi. Fotografie ukazują zarówno obiekty zabytkowe (w tym takie, które dzisiaj już nie istnieją). Fotografie posiadają nie tylko walor dokumentalny, ale także artystyczny. W dużej mierze fotografie te są to wysmakowane obrazy i sytuacyjne scenki, na których pokazane są także ich mieszkańcy. Wyłaniają się z nich portrety mieszkańców Ponidzia z przełomu

XIX i XX wieku. Często są to osoby przypadkowe, o niskiej kondycji społecznej, których nie było stać na uwiecznienie swojej podobizny. Dzięki przypadkowemu zbiegowi okoliczności i „oku” fotografa uwieczniono to, co zarezerwowane było z reguły dla osób bardziej zamożnych. Tym bardziej więc są to źródła cenne.

Wystawie towarzyszyć będzie wydawnictwo albumowe, w którym chcemy pokazać materiał, jaki udało nam się zdobyć w dużo większym zakresie niż w przypadku wystawy. Chcemy, by album ten był trwałym śladem wystawy. Wydawnictwo to zostanie opatrzone stosownymi komentarzami i aparatem naukowym, dzięki czemu będzie stanowiło solidne źródło wiedzy do poznania dziejów regionu.

Zadanie jest kontynuacją wcześniejszych działań. W ramach ubiegłorocznych EDD opracowaliśmy wystawę **Świętokrzyskie widoki** i książkę **Sandomierz w dawnej fotografii**. W ramach kontynuacji tego zadania

wydaliśmy jeszcze publikację **Świętokrzyskie widoki** będącą rozszerzoną wersją wystawy pod takim samym tytułem. Wystawa dotychczas była prezentowana w Sandomierzu i Kielcach. W tym roku ma być jeszcze zaprezentowana w Zawichoście i Skansenie w Tokarni. Zakładamy, że podobnie będzie

z wystawą **Krajobrazy Ponidzia**, którą zamierzamy zaprezentować w kilku miejscowościach województwa świętokrzyskiego.

Zbiory fotograficzne jakie chcemy pokazać, to wybór materiałów gromadzonych przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości. Działo ono w latach 1906-1944. Była to instytucja stawiająca sobie za cel ochronę zabytków i polskiego dziedzictwa kulturowego. W ramach swojej misji prowadziło prace naukowe, popularyzatorskie, a także dokumentacyjne. Efekty tej pracy to szereg wyremontowanych obiektów, setki publikacji naukowych, a także zbudowanie bazy dokumentacyjnej, w tym bazy fotograficznej. Część z tego wielkiego zbioru zamierzamy zaprezentować szerokiemu gronu odbiorców.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Fundacja Świętokrzyska
Góry Historii

Organizator:

Fundacja Świętokrzyska Góry Historii

00-850 Warszawa, ul. Prosta 2/14/124, tel. 605 368 469

e-mail: lidia.ujazdowska@gmail.com, www.goryhistorii.pl

Partnerzy:

Muzeum Okręgowe w Sandomierzu

Muzeum Narodowe w Kielcach

Instytut Sztuki PAN w Warszawie

16-17.09.2017

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Secemin zaprasza **16-17 września** w godz. **14.00-20.00** na **Dni Otwarte w Muzeum Wsi Polskiej w Seceminie** przy ul. Kolejowej 9.

W sobotę **16 września** od godz. **14.00** odbędzie się:

- zwiedzanie zbiorów muzealnych
- rozstrzygnięcie konkursu na widokówkę promującą gminę Secemin
- turniej sprawności latawców własnej konstrukcji

- wystawa twórców ludowych z powiatu włoszczowskiego
 - występy zespołów ludowych
 - ognisko integracyjne.
- Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Uwaga, w przypadku grupy większej niż 10 osób prosba o wcześniejsze powiadomienie i uzgodnienie szczegółów telefoniczne lub poprzez e-mail.

Organizatorzy:
Muzeum Wsi Polskiej w Seceminie
29-145 Secemin, ul. Kolejowa 9
e-mail: krzysztofslaw@wp.pl, www.muzeumsecemin.pl
Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Secemin
29-145 Secemin, ul. Jędrzejowska 16, tel. 608 445 979

17.09.2017

W niedzielę **17 września** o godz. **17.00** zapraszamy do kawiarenki „Przystań” przy ul. Partyzantów 2 w Skalbmierzu, na spotkanie autorskie promujące książkę **Kapliczki, figury i krzyże przydrożne parafii Skalbmierz** przygotowaną przez **Jerzego Jędrusa** pod kierunkiem ks. **Mariana Fatygi**.

Miłośnicy fotografii, historii, sztuki ludowej i sakralnej znajdą coś dla siebie. Zatrzymamy się nad pięknem kapliczek, przydrożnych figur i krzyży, które są integralnie związane z polskim pejzażem kulturowym. Są znakami, które upamiętniają ważne wydarzenia, tworząc nieodłącznie szlakom komunikacyjnym, kiedy indziej zaświadcza o istniejących kiedyś szlakach. Nade wszystko są one świadectwem żywej tradycji okazywania wdzięczności Bogu i świętym patronom: darem błagalnym w czasach zagrożeń, kiedy indziej aktem

dziękczynnym. Kapliczki i krzyże przydrożne bywają okazałe, artystycznie interesujące, a czasem też i skromne z odpustowym tandetnym wystrojem. Mijamy je codziennie i często nie zwracamy na nie uwagi. Wrześniowe spotkanie właśnie nam na to pozwoli.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Skalbmierzu
Opiekun ks. Proboszcz Marian Fatyga
 28-530 Skalbmierz, ul. Partyzantów 2, tel. 602 765 295
 e-mail: parafiaskalbmierz@onet.pl
www.parafiaskalbmierz.pl, www.facebook.com/paraf.skalbmierz

9 i 16.09.2017

W soboty **9 i 16 września** w godz. **10.00-14.00** zapraszamy do Galerii Stary Kufer przy ul. Kościuszki 24 na wystawę pt. **Historia wsi, która kurortem się stała**, prezentującą najstarsze materiały ikonograficzne przedstawiające wieś Solec i jej mieszkańców oraz uzdrowisko, poczynając od jego zarania, tj. od roku 1837 do czasów II wojny światowej.

Ekspozowane ryciny, fotografie, dokumenty stanowią część bogatego zbioru archiwaliów Stowarzyszenia, stanowiącego efekt jego 15-letniej działalności. Wystawie towarzyszy projekcja filmu dotyczącego dziejów uzdrowiska. Przedsięwzięcie wpisuje się w uczczenie przypadającej w bieżącym roku 180. rocznicy powstania uzdrowiska.

Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Solec-Zdrój
28-131 Solec-Zdrój, ul. Kościuszki 19, tel. 604 929 654
e-mail: magda_helis@go2.pl, stowsolec@go2.pl, www.stowsolec.org.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września** zapraszamy do udziału w wycieczce rowerowej pod hasłem **Śladami życia dworskiego na terenie gminy Solec-Zdrój**.

Zbiórka o godz. **9.00** pod Gminnym Centrum Kultury w Solcu-Zdroju przy ul. Partyzantów 8 a. Wyjazd o godzinie 9.30. Trasa będzie wiodła przez Zborów (Pałac Zborowskich z zabudowaniami) do Kikowa (pozostałości dawnego dworku szlacheckiego).

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Gminne Centrum Kultury w Solcu-Zdroju
28-131 Solec-Zdrój, ul. Partyzantów 8 a, tel. 690 191 801, 41 3776049
e-mail: gcksolec@wp.pl

11.09.2017

W poniedziałek **11 września** w godz. **9.00-12.00** zapraszamy do udziału w **IX Festynie Historycznym Od Prasłowian do Polaków** – wydarzeniu plenerowym o charakterze edukacyjnym, odbywającym się na terenie muzealnego Archeoparku. Podczas wydarzenia zaprezentowane zostaną stoiska warsztatowe dające uczestnikom możliwość „dotknięcia” historii. Połączone z narracją merytoryczną wprowadzą w temat tegorocznej edycji imprezy. Wydarzenie to jest swojego rodzaju zaproszeniem widzów do podróży w świat naszych przodków.

Muzeum Przyrody i Techniki zostało powołane do życia 1 stycznia 2001 r. decyzją Rady Powiatu Starachowickiego. Jest zatem pierwszym muzeum powstałym w XXI wieku w Polsce. Placówka obejmuje obszar 8 hektarów, na którym zlokalizowane są obiekty dwóch chronologicznie następujących po sobie zakładów wielkopieczowych. Wśród atrakcji znajdujących się na terenie Muzeum znaleźć można samochody produkowane przez Fabrykę Samochodów Ciężarowych

STAR, zaś w zabytkowym kinie Kotłownia prezentowana jest wystawa paleontologiczna, której najważniejszym elementem jest zbiór skamieniałości – tropów zwierząt żyjących w rejonie Gór Świętokrzyskich przed 200 milionami lat.

Udział w festynie jest bezpłatny.

Obowiązują wcześniejsze zapisy. Grupę zapisać można telefonicznie (41 2754083, 783730094) lub za pomocą poczty elektronicznej mpt@ekomuzeum.pl.

Organizator:
Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach
27-200 Starachowice, ul. Wielkopieczowa 1, tel. 41 2754083, 783 730 094
e-mail: repcja@ekomuzeum.pl, www.ekomuzeum.pl

15.09.2017

W piątek **15 września** o godz. **15.00** zapraszamy na spotkanie autorskie z Panią **Elżbietą Jach**, pisarką i poetką ze Skarżyska Kościelnego.

W programie również będzie zwiedzanie wystawy pt. **Krajobrazy świętokrzyskie w malarstwie i poezji twórców regionalnych**. Ekspozycję obrazów grupy skarżyskich malarzy **SKART** będzie można oglądać do końca września br.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach - Filia w Starachowicach
27-200 Starachowice, ul. Kościelna 30, tel./fax: 41 2747154
e-mail: starachowice@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

W czwartek **21 września** o godz. **10.00** zapraszamy do Staszowskiego Ośrodka Kultury przy ul. Parkowej 6 na konferencję

21.09.2017

popularnonaukową pod hasłem: **Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu.**

Program konferencji:

- wprowadzenie w tematykę EDD,
- Historia i sztuka Ziemi Staszowskiej w świetle dziejów Rzeczypospolitej – wykład **Władysława Sadłochy**,
- Przyroda Ziemi Staszowskiej i formy jej ochrony – wykład **Grzegorza Skubery**,
- Perły Świętokrzyskie – prelekcja na temat malarstwa **Władysława Sadłochy** wraz z oprowadzaniem po wystawie.

Wstęp wolny, serdecznie zapraszamy!

Uwaga, w celach organizacyjnych prosimy o wcześniejsze zapisy pod nr tel. 15 8642511.

Organizatorzy:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Staszowie

28-200 Staszów, ul. Świerczewskiego 7
tel./fax 15 8642511

e-mail: monika.stemplewska@pbw.kielce.pl
staszow@pbw.kielce.pl

www.pbw.kielce.pl

Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Staszowie

tel. 15 8642747

e-mail: biuro@podnastaszow.pl

Staszowski Ośrodek Kultury

tel. 15 8644112, e-mail: sok@sok.info.pl

16.09.2017

W czerwcu 2017 r. organizatorzy prezentują w szkołach temat przewodni EDD oraz zapraszają mieszkańców gminy do udziału w wydarzeniach. Celem tych działań będzie zwrócenie uwagi na piękno rodzimego krajobrazu, w który wpisują się obiekty sakralne, dwory, ale też natura i praca ludzi.

Do końca sierpnia br. mieszkańcy będą mogli przynosić do GCK w Stopnicy wykonane przez siebie fotografie na nośnikach pamięci.

Z przekazanych zdjęć zespół organizatorów stworzył wystawę pt. **Stopnickie krajobrazy oczami mieszkańców**, która zostanie udostępniona do zwiedzania w sobotę **16 września** o godz. **15.00**.

Wystawie towarzyszyć będzie prezentacja

multimedialna przygotowana ze zdjęć. Wydamy również folder.

Serdecznie zapraszamy.

Organizator:

Gminne Centrum Kultury w Stopnicy

28-130 Stopnica, ul. Kazimierza Wielkiego 15

tel. 41 377985

e-mail: gck@stopnica.pl, www.stopnica.pl

Partnerzy:

Gminna Biblioteka Publiczna w Stopnicy

Stowarzyszenie Stopniczanki

9.09.2017

W sobotę **9 września** w godz. **10.00-19.00** zapraszamy do **Młyna Jędrów** na dni otwarte. W programie m.in.:

- zwiedzanie młyna i okolicy poprzedzone krótkim wstępem na temat historii Młyna i młynarstwa na rzece Kamionce
- pokaz pracy zachowanych urządzeń młyńskich napędzanych pasem transmisyjnym
- pokaz pracy starych urządzeń stolarskich
- atrakcje kulturalne
- wystawa rękodzieła.

Młyn Jędrów w Suchedniowie przy ulicy Koszykowej to jeden z ostatnich, wielkich młynów w woj. świętokrzyskim, z zachowaną częścią urządzeń technicznych wraz z kanałami roboczymi. Pierwsze wzmianki o obiektach wodnych na Koszykowej pochodzą już z XVI wieku. Całkiem możliwe, że w miejscu gdzie teraz stoi młyn znajdowała się kuźnica Andryszów. Zachowany do dzisiaj budynek pochodzi z 1885 r. (różne źródła podają inne daty – od 1859 do

1911). Młyn w czasach swojej świetności napędzany był turbiną Francisa o mocy 15 KM – wyremontowaną i pracującą do dnia dzisiejszego. W młynie znajdują się oryginalne urządzenia młyńskie oraz stare urządzenia stolarskie.

10.09.2017

W niedzielę **10 września** o godz. **10.00** zapraszamy do Suchedniowskiego Ośrodka Kultury „Kuźnica” przy ul. Bodzentyńskiej 18 na konferencję naukową pt. **Kształtowanie industrialnego krajobrazu kulturowego osad górniczych na przykładzie Suchedniowa w XIX i XX wieku.**

W programie konferencji m.in. wystąpienia 10 prelegentów. Referaty dotyczyć będą industrialnego charakteru osiedla górniczego Suchedniów na przełomie XIX i XX w., kiedy to Staropolski Okręg Przemysłowy podzielono na Okręg Wschodni i Zachodni, a Suchedniów stał się siedzibą okręgu Wschodniego.

Do miejscowości przyjeżdżali inżynierowie, ludzie nauki i nauczyciele, którzy tworzyli suchedniowskie środowisko inteligencji. Powstające kuźnie, które przeobraziły się we fryszki, zakłady hutnicze, ceramiczne i odlewnie, na zawsze naznaczyły krajobraz kulturowy osiedla, a dziś już miasta Suchedniów.

Serdecznie zapraszamy.

Organizator:

Młyn Jędrów – obiekt prywatny

26-130 Suchedniów, ul. Koszykowa 18B, tel. 607 604 100

e-mail: mlynjedrow@op.pl, www.facebook.com/mlynjedrow/

Organizator:

Stowarzyszenie Grupa Inicjatywna Pod Prąd

26-130 Suchedniów, ul. Bodzentyńska 18, tel. 508 140 266

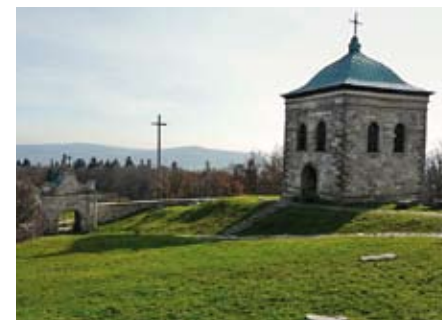
e-mail: jowita555@interia.eu, mediateka@suchedniow.pl

9-17.09.2017

Najważniejsze sanktuarium Polski Jagiellonów zaprasza!

Od prawie dziewięciu wieków klasztor świętokrzyski wieńczy szczyt Łysej Góry. Jego burzliwa historia, obecność relikwii drzewa Krzyża Świętego, legendy i opowieści, a nawet specyficzny klimat tego miejsca sprawiają, że każdy człowiek, czy to pielgrzym, czy turysta, może tu przeżyć niezapomniane chwile. Legendę tego miejsca stworzyły wspólnymi siłami natura oraz wiara, myśl i ręka człowieka. Kamienne wały uważane za relikty przedchrześcijańskiego ośrodka kultowego otaczają wydłużonym owalem dwa wierzchołki góry. W XII w. na niższym z nich książę **Bolesław Krzywousty** fundował klasztor benedyktynów, który w początkach XIV stulecia został przez **Władysława Łokietka** obdarowany relikwiami drzewa Krzyża Świętego. Wielką cześć, jaką żywili dla tych relikwii wielokrotnie tu pielgrzymujący **Władysław Jagiełło** i jego następcy sprawiła, że świętokrzyskie opactwo stało się najważniejszym sanktuarium Polski Jagiellonów. Królowie i znaczące w polskiej historii rody możnowładcze fundowały trwające wiele stuleci rozbudowy klasztoru, czego widymym znakiem są świetnie zachowane do dziś wspaniałe gotyckie krużganki, wzniesione staraniem **Kazimierza Jagiellończyka** oraz biskupa krakowskiego, kardynała **Zbigniewa Oleśnickiego**. Ścisła współpraca z Akademią Krakowską sprawiła, że benedyktyni świętokrzyscy współtworzyli elity intelektualne Królestwa, a biblioteka klasztorna, aż do czasów supresji (w 1819 roku) uznawana była za jedną z najlepszych w kraju. Klasztor z sanktuarium Świętego Krzyża był ośrodkiem chrystianizacji terenów północnej Małopolski, tutaj pisano kazania rozpowszechniane wśród wiernych przez kler świecki. Później, w czasach dynastii Jagiellonów, był swego rodzaju duchową stolicą Polski, a jeszcze później źródłem tożsamości i poczucia odrębności ziemi sandomierskiej, od XIX wieku

powszechnie nazywanej świętokrzyską. Krajobraz Łysogórski, ten naturalny, z gołoborzami i opiewaną przez artystów puszcza, a także ten historyczno-kulturowy, jest bogaty w treści fundamentalne dla polskich dziejów i polskiej kultury. Formalnym przypieczętowaniem znaczenia dla kultury i tożsamości Polaków tego wyjątkowego miejsca stało się wpisanie Świętego Krzyża na prestiżową listę Pomników Historii, co nastąpiło w marcu tego roku.

W ramach obecnej edycji EDD Misjonarze Oblaci zapraszają do zwiedzania klasztoru i jego otoczenia, a także do słuchania Radia Kielce, gdzie będą prezentowane na antenie fragmenty książki **Czesława Hadamika** *Opowieści Łysej Góry*, połączone z konkursami, w których będzie można wygrać nagrody książkowe.

dr Czesław Hadamik

Organizator:
Misjonarze Oblaci
Maryi Niepokalanej Sanktuarium
Relikwii Drzewa Krzyża Świętego
Święty Krzyż 1, 26-004 Bieliny
Ojciec mgr Zygfryd Wiecha OMI
– Superior Klasztoru, Ekonom,
Rektor Kościoła

Klasztor: tel. 41 3177021
lub 41 3178278
fax: 41 3178279 wew.119
e-mail: infoswkrzyz@gmail.com
Partner:
Fundacja „Dładziejctwa”
e-mail: biuro@dładziejctwa.org
www.dładziejctwa.org

16.09.2017

W sobotę **16 września** w godz. **10.00-15.00** zapraszamy do udziału w konferencji naukowej pt. **Historyczne dziedzictwo świętokrzyskiego hutnictwa ołowiu i miedzi**, która odbędzie się w Dworze z Mirogonowic, przed wejściem na teren skansenu.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Muzeum Wsi Kieleckiej
26 -060 Chęciny, Tokarnia 303

Partner:
Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Wsi Kieleckiej

22 i 24.09.2017

Piątek 22 września

W piątek **22 września** w godz. **9.00–14.00** zapraszamy do Opactwa oo. Cystersów przy ul. Kościelnej 14 w Wąchocku na **V Festyn Historyczny Mnisi i Hutnicy**.

W programie wydarzenia m.in.:

- zwiedzanie Opactwa w Wąchocku w godz. **9.00–9.30 i 11.30–12.00**
- inscenizacja obłóczyn, czyli przyznania nowicjuszowi habitu, w godz. **9.45–10.15 i 12.45–13.15** (tej uroczystości nigdy nie towarzyszą osoby z zewnątrz!)
- prezentacja stoisk rzemiosł dawnych w godz. **10.15–11.30 i 13.15–14.00**
- degustacja potraw ze stołu cysterskiego
- stoiska warsztatowe.

Niedziela 24 września

Dodatkowo, w dniu **24 września** o godz. **7.30** odbędzie się uroczysta Msza św. w nadzwyczajnej formie rytu trydenckiego (po łacinie).

Celem tego wydarzenia plenerowego jest przybliżenie elementów duchowości i kultury materialnej wąchockich cystersów, wskazanie

roli opactwa w Wąchocku w gospodarczym obszarze doliny rzeki Kamiennej, a w szczególności tworzeniu podstaw nowożytnego hutnictwa. Festyn Historyczny Mnisi i Hutnicy stanowi integralną część projektu pod tą samą nazwą realizowanego od 2013 roku wspólnie przez **Opactwo Ojców Cystersów** w Wąchocku oraz **Muzeum Przyrody i Techniki** w Starachowicach. Każdy ze współorganizatorów zaprezentuje podczas wydarzenia elementy sacrum i profanum życia codziennego w przeszłości. Ojcowie Cystersi przybliżą niektóre elementy życia klauzurowego, jak na przykład obłóczyn, czyli przyjęcie nowicjusza do wspólnoty. Muzealnicy ze Starachowic zaprezentują dziedzictwo materialne związane z życiem codziennym i zajęciami ludności zamieszkującej dolinę rzeki Kamiennej od średniowiecza po wiek XIX. Festyn cieszy się corocznie niesłabnącym powodzeniem wśród odbiorców, a dodatkowym jego walorem jest fakt, że odbywa się w wyjątkowej przestrzeni krużganków opactwa, obiektu uznanego przez Prezydenta RP za Pomnik Historii.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Opactwo oo. Cystersów w Wąchocku

27-215 Wąchock, ul. Kościelna 14

Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach

27-200 Starachowice, ul. Wielkopiećowa 1

tel. 783 730 094

e-mail: recepja@ekomuzeum.pl, www.ekomuzeum.pl

9-17.09.2017

W ramach tegorocznych EDD, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia we Włoszczowie zaprasza na prelekcje z pokazem multimedialnym oraz zwiedzanie wystawy pt. **Historia Włoszczowy w fotografii**.

Przedstawimy historię Włoszczowy począwszy od 1913 r., kiedy to kielecki fotograf **Adam Badzian** wydał pierwsze widokówki, aż do czasów obecnych. Na większości zdjęć obejmujących okres do 1945 r. uwieczniony jest rynek i toczące się na nim życie włoszczowian - udział w poniedziałkowych targach, uroczystościach kościelnych i państwowych. Kolejne zdjęcia

dokumentują zmiany w urbanistyce miasta w okresie PRL-u – pojawiają się budynki szkół i internatów, dom kultury, osiedle Brożka i Broniewskiego, dworzec PKS, basen odkryty i nowe ulice. Najnowsze zdjęcia ukazują stację Włoszczowa Północ do obsługi pociągów pasażerskich, nowoczesne boiska sportowe, krytą pływalnię, odnowiony rynek i nowe domy handlowe. Zapraszamy na sentymentalną podróż po dziejach Włoszczowy!

Serdecznie zapraszamy i prosimy o wcześniejsze zgłaszanie grup i uzgadnianie terminów!

Wstęp wolny.

**Laury Narodowego Instytutu Dziedzictwa
dla organizatorów wydarzeń w ramach
Europejskich Dni Dziedzictwa 2016 r. w woj. świętokrzyskim**

21 listopada 2016 r. podczas uroczystej Gali w Operze Wrocławskiej wręczone zostały wyróżnienia dla organizatorów 24. Edycji Europejskich Dni Dziedzictwa. W roku 2016 w województwie świętokrzyskim zorganizowano 129 wydarzeń kulturalno-educacyjnych w 44 miejscowościach, w których udział wzięło ponad 10 tys. osób.

Do najciekawszych atrakcji można zaliczyć: wydarzenia edukacyjne zorganizowane w Muzeum Polskiej Wsi w Seceminie, cykl imprez pod hasłem „Ogień i żelazo w Starej Hucie” w Zabytkowym Zakładzie Hutniczym w Małeńcu, czy wydarzenie edukacyjne pt. „Europejskie Dni Dziedzictwa – Sztetl zaprasza” w wykonaniu Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego „Świętokrzyski Sztetl” w Chmielniku.

Laureatami NID w województwie świętokrzyskim zostali:

- Jacek Kowalczyk,
Dyrektor Departamentu Promocji,
Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Świętokrzyskiego;
- Wiesława Jagodzka-Hadamik,
koordynator EDD w woj.
świętokrzyskim, Departament Promocji,
Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki
Urzędu Marszałkowskiego;
- Ośrodek Edukacyjno-Muzealny
„Świętokrzyski Sztetl” w Chmielniku;
- Europejskie Centrum Bajki
im. Koziołka Matołka w Pacanowie;
- Muzeum Diecezjalne w Sandomierzu;
- Halina i Sławomir Krzysztofikowie
oraz Muzeum Wsi Polskiej w Seceminie;
- Klasztor Misjonarzy Oblatów Maryi
Niepokalanej na Świętym Krzyżu.

**na twoje zgłoszenie czekamy
do 31 października 2017 roku**

**informacje o konkursie
na stronie www.nid.pl**

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

ul. Krakowska 10, 00-612 Warszawa

25. Europejskie Dni Dziedzictwa
9-10 i 16-17 września 2017

Krajobraz dziedzictwa Dziedzictwo krajobrazu

udział w wydarzeniach jest bezpłatny / www.edd.nid.pl

Patronat medialny:

Partner:

Koordynator ogólnopolski:

Patronat honorowy:

